

Savjetodavni panel stručnjaka o kandidatima za izbor na dužnost suca Europskog suda za ljudska prava

**Kratki vodič o ulozi Panela i
minimalnim uvjetima koje
kandidati moraju zadovoljiti**

VIJÉÉ EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Savjetodavni panel stručnjaka o kandidatima za izbor u službu suca Europskog suda za ljudska prava

**Kratki vodič o ulozi Panela i
minimalnim uvjetima koje
kandidati moraju zadovoljiti**

Francusko izdanje: *Le Panel consultatif d'experts sur les candidats à l'élection de juges à la Cour européenne des droits de l'homme*

Svi zahtjevi za reprodukciju ili prijevod ovog dokumenta ili njegovih dijelova trebaju se uputiti Upravi za komunikacije (F-67075 Strasbourg Cedex ili publishing@coe.int). Sva ostala korespondencija povezana s ovim dokumentom treba se nasloviti na Upravu za pravno savjetovanje i međunarodno javno pravo – Ured za ugovore.

Dizajn naslovnice i grafičko oblikovanje: Odjel za produkciju dokumenata i publikacija (SPDP), | Vijeće Europe
Fotografije: Vijeće Europe
© Vijeće Europe, listopad 2020.
Tiskano u Vijeću Europe

Napomena: Ovaj je vodič pripremila Tajništvo Savjetodavnog panela stručnjaka o kandidatima za izbor na dužnost suca Europskog suda za ljudska prava i on ne obvezuje sâm Panel. Prvenstveno je namijenjen onima koji su uključeni u odabir dotičnih kandidata i onima koje taj odabir profesionalno zanima.

Materijal sadržan u ovom vodiču uglavnom je preuzet iz Četvrtog izvješća o radu Panela od 31. srpnja 2019. Dijelom je nadahnut i člankom Christopa Grabenwartera i Mattija Pellonpe „‘High Judicial Office’ and ‘Jurisconsult of Recognised Competence’: Reflections on the Qualifications for Becoming a Judge at the Strasbourg Court“ („‘Suci najviših sudova’ i ‘Priznati pravni stručnjaci’: Razmišljanja o uvjetima koje treba ispuniti da bi se postalo sucem“ , *ZaöRV* 80 (2020): 1–22.

“Proces izgradnje i očuvanja ugleda Suda (...) uvelike ovisi o kvaliteti i iskustvu sudaca.”¹

UVOD

Suci

Prema Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava (dalje u tekstu: „Konvencija“):

- ▶ Europski sud za ljudska prava (dalje u tekstu: „Sud“) sastoji se od broja sudaca jednakog broju država ugovornica Konvencije (trenutačno postoji 47 država ugovornica)
- ▶ suci se biraju na razdoblje od devet godina i ne mogu se ponovno birati
- ▶ suce bira Parlamentarna skupština Vijeća Europe s liste triju kandidata koje predlaže vlada dotične države ugovornice.²

Minimalni uvjeti za obavljanje službe suca Suda utvrđeni su člankom 21. stavkom 1. Konvencije:

Suci moraju biti visokog moralnog ugleda i ispunjavati uvjete što se traže za obavljanje visokih sudačkih službi, ili biti pravnici priznati kao ugledni stručnjaci.

Osnutak savjetodavnog panela za provjeru kandidata

Deklaracija koja je donesena na Konferenciji na visokoj razini o budućnosti Europskog suda za ljudska prava održanoj u Interlakenu u veljači 2010. sadržavala je poziv državama ugovornicama da osiguraju „potpuno ispunjenje kriterija utvrđenih Konvencijom za obnašanje službe suca Suda, uključujući poznavanje međunarodnog javnog prava i nacionalnih pravnih sustava, kao i vrsno znanje barem jednog službenog jezika (Suda)“.

Kasnije te godine, u studenom, u sklopu provedbe Deklaracije iz Interlakena,

¹ Stavak 41. Četvrtog izvješća o radu

² Članci 20., 22. i 23. Konvencije

Odbor ministara Vijeća Europe donio je rezoluciju³ kojim je osnovan Savjetodavni panel stručnjaka o kandidatima za izbor u službu suca Europskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: „Panel“). Cilj te inicijative bio je ojačati postupak imenovanja sudaca dodatnim elementom neovisnog, u suštini sudačkog stručnog znanja.

Rezolucijom Odbora ministara Panelu je dodijeljena zadaća savjetovanja država ugovornica o tome ispunjavaju li kandidati za izbor uvjete propisane člankom 21. stavkom 1. Konvencije.⁴

Panel se sastoji od sedam neovisnih stručnjaka, koji su većinom bivši suci Suda ili suci koji trenutačno obavljaju ili su nekoć obavljali službu suca nekog nacionalnog vrhovnog ili ustavnog suda.

Postupak pred Panelom

Parlamentarna skupština postupak izbora za određenu državu u pravilu pokreće barem godinu dana prije isteka mandata trenutnog suca pri Sudu. Panel također prima primjerak dopisa kojim se pokreće postupak izbora. Jednom kad je postupak pokrenut, Panel poziva dotičnu vladu da mu, prije nego što išta podnese Parlamentarnoj skupštini, dostavi imena i životopise predloženih kandidata te informacije o nacionalnom postupku odabira.

Od vlade se također očekuje da navede pojedinosti o primijenjenom nacionalnom postupku odabira. Iako Panel nema izričite ovlasti za preispitivanje u tom području, kada iznosi svoje konačno mišljenje o kandidatima, on može, kad je to primjereno, ukazati na određene aspekte informacija o nacionalnom postupku odabira koje je primio od vlade, posebno kad je riječ o ispunjavanju uvjeta poštenosti i transparentnosti.

Postupak pred Panelom povjerljiv je i provodi se u pisanom obliku, što znači da se ne održavaju razgovori s kandidatima. Panel od vlade može zatražiti dodatne informacije ili pojašnjenja. Uz životopise i ostale dodatne informacije koje je na zahtjev primio od vlada, Panel je u nekoliko navrata primio i nezatražene informacije iz raznih izvora (na primjer, od nevladinih organizacija i pojedinaca). Panel informacije iz takvih izvora ne traži aktivno, a nezatražene informacije ne proučava sustavno. Međutim, može postaviti pitanja vladi u vezi takvih informacija kad se čini prikladnim razjasniti neko važno pitanje, posebno o sposobnostima kandidata i o tome ispunjavaju li uvjete za izbor. U svakom slučaju, konačna procjena prikladnosti kandidata koju donosi Panel temeljit će se samo na

³ Rezolucija CM/Res(2010)26 od 10. studenoga 2010.

⁴ Ta se rezolucija također odnosi na uvjete utvrđene odlomkom II. Smjernica Odbora ministara o odabiru kandidata za obavljanje službe suca Europskog suda za ljudska prava (konačna inačica dokumenta CM(2012)40-final koju je Odbor ministara usvojio 28. ožujka 2012. na 1138. sastanku zamjenika ministara).

materijalima koje je dostavila vlada.

Ako Panel smatra da svo troje kandidata ispunjavaju uvjete za izbor u službu suca Suda, prema opisu zadaće Panela, on o tome mora obavijestiti vladu bez dodatnih komentara. Ako smatra da neki kandidat ili više njih ne ispunjavaju te uvjete, Panel će razloge za takav zaključak navesti u svojem pisanom odgovoru vladi. U tom se slučaju od vlade očekuje da predloži nove kandidate, iako to nije obvezna učiniti.

Kad je god to moguće, Panel svoje konačno mišljenje o kandidatima nastoji usvojiti konsenzusom. Ako se to pokaže nemogućim, odluke o usvajanju konačnog mišljenja donose se kvalificiranom većinom od pet od ukupno sedam glasova. Stoga je moguće da se Panel nađe u situaciji u kojoj ne može usvojiti konačno mišljenje.

Odnosi između Panela i Parlamentarne skupštine

Panel također obavještava Parlamentarnu skupštinu o svojem konačnom mišljenju o kandidatima u pisanom obliku nakon što Parlamentarna skupština primi listu kandidata.

Parlamentarna skupština također ima stručni odbor, Odbor za izbor sudaca Europskog suda za ljudska prava, koji održava razgovore s kandidatima i daje preporuke plenarnoj Skupštini. Predsjednika ili predstavnika Panela poziva se na pripremni sastanak tog Odbora koji se održava prije razgovora s kandidatima kako bi pojasnio razloge na kojima se temelji mišljenje Panela o kandidatima. Tako se uspostavlja plodonosan suradnički dijalog između Parlamentarne skupštine i Panela.

Nadalje, politika Skupštine je odbaciti listu kandidata ne samo kad neki od kandidata ili više njih ne ispunjavaju uvjete utvrđene člankom 21. stavkom 1. Konvencije, nego i kad nije provedeno odgovarajuće savjetovanje s Panelom.

Iako Panel djeluje neovisno o Parlamentarnoj skupštini, on ima komplementarnu, pripremnu ulogu u parlamentarnom postupku izbora sudaca.

Mjerodavni članci Konvencije povezani s izborom sudaca Suda

Članak 21. stavak 1.: „Suci moraju biti visokog moralnog ugleda i ispunjavati uvjete što se traže za obavljanje visokih sudačkih službi, ili pravnici priznati kao ugledni stručnjaci.“

Članak 21. stavak 3.: „Tijekom svoga mandata suci ne mogu obavljati nikakve djelatnosti koje bi bile inkompatibilne s njihovom neovisnosti, nepristranosti ili sa zahtjevom punog radnog vremena njihove službe (...)“

Članak 22.: „Suće u ime svake visoke ugovorne stranke bira Parlamentarna skupština većinom glasova, s liste od triju kandidata koje predlaže visoka ugovorna stranka.“

Članak 23. stavci od 1. do 3.:

1. Suci se biraju na razdoblje od devet godina. Oni se ne mogu ponovno birati.
2. Mandat sudaca istječe kad navršé 70 godina.
3. Suci ostaju u službi dok ne budu zamijenjeni. Međutim, oni nastavljaju rješavanje slučajeva što su ih bili započeli.“

KRITERIJI ZA PROCJENU ISPUNJAVAJU LI KANDIDATI UVJETE ZA OBAVLJANJE SLUŽBE

Da bi ispunili minimalne uvjete za obavljanje službe suca Suda utvrđene Konvencijom kandidati moraju:

- ▶ imati visok moralni ugled i
- ▶ posjedovati kvalifikacije za imenovanje na visoku sudačku dužnost
- ▶ ili biti pravnici priznati kao ugledni stručnjaci.

Time, naravno, nisu isključeni kandidati koji ispunjavaju oba potonja uvjeta.

„Imati visok moralni ugled“

U izvješćima o radu Panela kao ključne sastavnice ovog uvjeta navode se osobine poput integriteta, istaknutog osjećaja odgovornosti, hrabrosti, dostojanstva, marljivosti, iskrenosti, diskrecije, poštovanja prema drugima i neosuđivanosti za kaznene djela te (očigledno) neovisnosti i nepristranosti.

Međutim, općenito govoreći, Panel mora pretpostaviti da su ti uvjeti ispunjeni. Ugled kandidata teško se može procijeniti na temelju informacija u životopisu. Konkretno, negativan sud o ugledu kandidata može se donijeti samo kad je nešto negativno očigledno na temelju životopisa (na primjer, ako se spominje da je kandidat počinio kazneno ili stegovno djelo). Slijedom toga, problemi povezani s „visokim moralnim ugledom“ kandidata u praksi su rijetki i Panel u svojem mišljenju nikad nije ukazao na neki očigledan problem povezan s tim uvjetom.

Općenito o preostalima dvama uvjetima

Ako sucima Suda postanu pojedinci koji dolaze s visokih položaja u državama

ugovornicama, to će očigledno imati pozitivne posljedice na ugled Suda. To je posebno važno kad je riječ o prihvaćanju prakse Suda, posebno od strane najviših nacionalnih sudova. Nadalje, „sustav [Konvencije] urušit će se ako suci ne raspolažu nužnim iskustvom i ovlastima“⁵.

Budući da su dvije alternative za ispunjenje uvjeta iz članka 21. stavka 1. Konvencije sročene vrlo općenito, nužno zahtijevaju tumačenje. Otkad je osnovan, Panel je uložio mnogo truda u razjašnjavanje konkretnog značenja tih dvaju uvjeta u odnosu na razne karijerne puteve opisane u životopisima kandidata.

Riječima Panela, vlade pri predstavljanju svojih lista kandidata, a Parlamentarna skupština pri izboru članova Suda, imaju obvezu osigurati da predloženi kandidati imaju **bogato profesionalno iskustvo i da nesumnjivo posjeduju kvalifikacije za obavljanje visoke sudačke službe na međunarodnoj razini.**⁶ Najšire rečeno, Panel smatra da je temelj na kojem počivaju oba spomenuta uvjeta da kandidati imaju **dugogodišnje profesionalno iskustvo na visokoj razini.**

Poznavanje ljudskih prava samo je jedan, iako važan, aspekt nečije karijere koji Panel uzima u obzir tijekom svoje sveobuhvatne procjene kandidata.

Iako su spomenuta dva uvjeta u Konvenciji predstavljena kao dvije alternative („ili...ili“), svejedno je moguće da Panel procijeni da je kombinacija elemenata koji spadaju pod ta dva uvjeta dovoljna. Stoga, iako kandidat možda ne posjeduje kvalifikacije za ijedan od tih uvjeta razmotren samostalno, kombinacija obavljanja sudačke službe, akademskog rada i drugih relevantnih vrsta pravničkog rada može u sveukupnoj ocjeni opravdati zaključak o prihvaćanju kandidature (obično uz obrazloženje da je kandidat „pravnik priznat kao ugledan stručnjak“).

„Posjedovanje kvalifikacija za obavljanje visoke sudačke službe“

Budući da Sud može presuditi drugačije ili čak implicitno ukinuti presude najviših nacionalnih sudova, u sastavu Suda ne bi trebalo biti sudaca iz nacionalnih sudbenih vlasti koji se doimaju manje stručnim od njihovih kolega na tim nacionalnim sudovima ili na nekim drugim međunarodnim, pa tako i europskim, sudovima.⁷ Može se zaključiti da će se prilikom tumačenja i primjene uvjeta da suci moraju „posjedovati kvalifikacije za obavljanje visokih sudačkih službi“ Panel voditi takvim shvaćanjem.

⁵ Dopis tadašnjeg predsjednika Suda (Jean-Paula Coste) Odboru ministara od 9. srpnja 2010. godine, citiran u Četvrtom izvješću o radu, stavak 49

⁶ Četvrto izvješće o radu, stavak 45.

⁷ Grabenwarter i Pellonpää, op. cit., str. 17.

Taj uvjet načelno se može tumačiti tako da se odnosi na suce koji obavljaju ili su obavljali sudačku službu na nacionalnom vrhovnom ili ustavnom sudu. Nasuprot tome, čini se da taj uvjet isključuje suce nižih nacionalnih prvostupanjskih sudova (osim ako oni ispunjavaju drugi uvjet, odnosno ako su pravnici priznati kao ugledni stručnjaci).

Taj bi se uvjet vjerojatno mogao primijeniti na suce koji obavljaju službu na žalbenim sudovima ili sudovima na razini neposredno ispod najviših sudova u nekoj državi pod uvjetom da imaju „bogato profesionalno iskustvo“ i životopis koji je dojmljiv u drugim pogledima (na primjer, ako su objavili mnogo znanstvenih radova). S druge strane, čak i kad je riječ o kandidatima koji obavljaju službu na najvišem nacionalnom sudu, Panel smatra da oni samim time ne ispunjavaju automatski uvjete za kandidate za suce Suda.

Stoga, iako bi se spomenuti uvjet očigledno trebao odnositi na sudbeni sustav dotične države ugovornice, formalno ispunjavanje uvjeta za obavljanje visoke sudačke službe na nacionalnoj razini nije nužno dovoljno. Štoviše, nacionalni sustavi ustroja sudbene vlasti uvelike se razlikuju, stoga je, na primjer, u nekim zemljama moguće da netko relativno mlad bude imenovan sucem vrhovnog ili ustavnog suda.

Imajući na umu te razlike, Panel vodi računa o tome da sveobuhvatno ocijeni cijele „sudačke“ karijere kandidata, pri čemu uzima u obzir i to je li kandidat dugo sudjelovao⁸, bilo posredno ili neposredno, u sudačkim aktivnostima u vezi s tumačenjem složenih pravnih pitanja ili provedbom ljudskih prava. U obzir se uzimaju i vrste sudova (građanski, kazneni, upravni, sud za azil, obiteljski, radni itd.) na kojima je sudac obavljao službu u različitim fazama svoje karijere i razine nadležnosti tih sudova (viša ili niža).

Panel smatra da bi države ugovornice trebale poduzeti sve moguće razumne mjere kako bi potaknule veći broj vrlo iskusnih sudaca s najviših sudova da se stave na raspolaganje kao kandidati za suce Suda.

„Pravnici priznati kao ugledni stručnjaci“

Naziv za pravnika upotrijebljen u engleskom tekstu Konvencije, „*jurisconsult*“⁹, poprilično je zastarjela riječ za pravnog stručnjaka. Odnosi se na osobu koja raspolaze bogatim znanjem o pravu, ali koja se ne bavi nužno pravničkom ili sudačkom profesijom. Ukratko, riječ je o pravnom teoretičaru. Izrazom „priznat kao ugledni stručnjak“ ukazuje se na činjenicu da se taj izraz odnosi na nešto više

⁸ To ističu Grabenwarer i Pellonpää, op. cit., str. 15, koji predlažu da kandidat ima iskustvo (karijernog) suca dugo barem 10 do 15 godina.

⁹ Taj je naziv preuzet iz ekvivalentnog članka Statuta Međunarodnog suda pravde.

od samo pravne stručnosti, čak i velike pravne stručnosti.

Prema definiciji koju je ponudio predsjednik Suda u razdoblju prije osnutka Panela:

- ▶ „pravnik priznat kao ugledan stručnjak“ mora imati bogato iskustvo u praksi i/ili u podučavanju prava,
- ▶ pri čemu bogato iskustvo podučavanja prava u pravilu podrazumijeva objavljivanje važnih znanstvenih radova,
- ▶ a jedan od objektivnih pokazatelja postojanja takva iskustva svakako je trajanje profesorskog zvanja.¹⁰

Panel smatra da kandidati koji imaju akademske karijere postaju „priznati kao ugledni stručnjaci“ ako rade kao **profesori na uglednom sveučilištu niz godina i objavili su značajne radove**, uključujući radove povezane sa zaštitom ljudskih prava te odnosom između ljudskih prava i ustavnih funkcija država.

Moguć je i izbor **kandidata koji nisu članovi akademske zajednice**, poput odvjetnika, državnih odvjetnika, pravobranitelja, diplomata, pravnih savjetnika vladinih i nevladinih organizacija te općenito pravnih stručnjaka koji djeluju u javnom sektoru (uključujući politiku) i u privatnom sektoru. To napose vrijedi u slučaju kandidata koji su tijekom karijere stekli iscrpno stručno znanje o radu sudova ili problemima zaštite ljudskih prava, pri čemu i dalje uvijek podliježu uvjetu da imaju bogato profesionalno iskustvo koje se očekuje od „pravnika priznatih kao uglednih stručnjaka“.

Mnogi, ako ne i većina, kandidata za koje je Panel utvrdio da ne zadovoljavaju uvjet da su „pravnici priznati kao ugledni stručnjaci“ bili su izvanredni znanstvenici ili stručnjaci bogatog znanja o pravu, a usto su bez sumnje cijenjeni od svojih kolega stručnjaka, ali s obzirom na to da su bili u relativno ranoj fazi karijere, svejedno još uvijek nisu stekli **nužnu duljinu i opseg iskustva**. Važno je imati na umu da se članak 21. stavak 1. Konvencije odnosi na izbor međunarodnih sudaca od kojih se očekuje donošenje odluka u predmetima koji su jamačno složeni ili osjetljivi i usto se pokreću protiv država, a ne tek na izbor sposobnih stručnjaka za, na primjer, sudjelovanje u radu nekog međudržavnog odbora.

Iako je iskustvo u području konvencijskog prava ili u područjima prava relevantnih za Konvenciju iznimno važan čimbenik koji se mora uzeti u obzir, osim svakodnevnim radom na pitanjima koja proizlaze iz Konvencije, ključne kvalifikacije za odlučivanje o tim pitanjima mogu se steći na niz drugih načina.

¹⁰ Dopis Jean-Paula Coste, op. cit.

Profesor europskog i/ili međunarodnog javnog prava, na primjer, u pravilu bi se trebao smatrati kandidatom koji je stručan za područje obuhvaćeno nadležnošću Suda, čak i ako nije specijaliziran za ljudska ili temeljna prava. Isto vrijedi za profesore ustavnog prava. Međutim, profesori iz tih i drugih područja trebali bi pokazati neki oblik stvarne posvećenosti pitanjima ljudskih prava povezanim s područjem prava kojim se oni bave tijekom svoje karijere.

Panel može kao jedan od relevantnih čimbenika također uzeti u obzir akademsko iskustvo (ili drugo iskustvo ako nije riječ o članovima akademske zajednice) dopunjeno savjetovanjem ili sudjelovanjem u predmetima koji su uključivali pitanja iz područja prava o ljudskim pravima ili ustavnopravna pitanja ili članstvom u nacionalnim i međunarodnim nadzornim tijelima u područjima povezanim s ljudskim pravima.

Poznavanje jezika

Prema Smjernicama Odbora ministara o odabiru kandidata za obavljanje službe suca Europskog suda za ljudska prava apsolutni minimum poznavanja jezika koji se traži od kandidata uključuje odlično poznavanje jednog službenog jezika Vijeća Europe (engleskog ili francuskog) te u najmanju ruku pasivno poznavanje drugog kako bi kandidat mogao u potpunosti sudjelovati u radu Suda.

Rodna ravnoteža

Konačno, Panel vodi računa o potrebi za rodnom ravnotežom, koja se također nalaže u Smjernicama Odbora ministara. Opće pravilo je da liste kandidata moraju uključivati barem jednog kandidata svakog spola, osim ako se lista kandidata sastoji od kandidata samo jednog spola koji je podzastupljen na Sudu (kojem pripada manje od 40 % sudaca) ili u iznimnim okolnostima.

ZAKLJUČNE NAPOMENE

Države ugovornice snose primarnu odgovornost za ispunjavanje svojih ugovornih obveza odabirom samo onih kandidata koji u materijalnom smislu u potpunosti ispunjavaju uvjete navedene u članku 21. stavku 1. Konvencije. Otvorenim radnim mjestom suca Suda otvara se visoki sudački položaj u međunarodnoj sferi i zahtjeva izbor osobe koja je, među ostalim, sposobna za dobro rasuđivanje na temelju bogatog profesionalnog iskustva.

Misija Panela pri savjetovanju vlada država ugovornica ne obuhvaća izjašnjavanje o komparativnim prednostima kandidata. Ograničena je na iznošenje stručnog

mišljenja o užem pitanju, a to je može li se na temelju životopisa predloženih kandidata zaključiti da oni ispunjavaju minimalne uvjete za obavljanje službe suca Suda utvrđene člankom 21. stavkom 1. Konvencije.

Iako Panel svoje mišljenje prije svega upućuje vladama država ugovornica kako bi im pomogao da predstave liste visokokvalitetnih kandidata, on u praksi također pomaže Parlamentarnoj skupštini kako bi ona mogla utvrditi ima li pred sobom troje kandidata koji u potpunosti ispunjavaju uvjete za izbor u službu suca Suda utvrđene Konvencijom.

Otkad je osnovan, Panel postupno razrađuje kriterije za odlučivanje o tome kad su dvije općenito sročene alternative za ispunjenje uvjeta navedene u članku 21. stavku 1. Konvencije (da kandidati moraju ili „posjedovati kvalifikacije za obavljanje visokih sudačkih službi“ ili biti „pravnici priznati kao ugledni stručnjaci“) ispunjene u praksi. Ti će se kriteriji i dalje razrađivati i razvijati, čime će se olakšati i zadaća nacionalnim tijelima za odabir kandidata i Parlamentarnoj skupštini.

PREGLED POSTUPKA ODABIRA I IZBORA SUDACA

Prva faza izbora sudaca Suda

- ▶ Barem godinu dana prije nego što sucu određene države istekne mandat na Europskom sudu za ljudska prava, **Parlamentarna skupština Vijeća Europe** pokreće postupak pronalaska njegove zamjene.
  - ▶ **Skupština** obavještava vladu dotične države o početku postupka dopisom – primjerak tog dopisa šalje i **Savjetodavnom panelu stručnjaka o kandidatima za izbor u službu suca Europskog suda za ljudska prava**.
  - ▶ Pozivajući se na dopis Skupštine, **Panel** poziva vladu da mu podnese listu troje kandidata zajedno s njihovim životopisima i pojedinostima o nacionalnom postupku odabira kandidata prije nego bilo što pošalje Skupštini.
-

Savjetovanje Savjetodavnog panela

- ▶ **Panel** u povjerljivom postupku pregledava životopise i vladi može postaviti pitanja o kandidatima ili o nacionalnom postupku odabira kandidata.
  - ▶ Prije svega, kandidati moraju ispunjavati uvjete utvrđene člankom 21. stavkom 1. Konvencije:
    - imati **visok moralni ugled** i
    - ispunjavati uvjete što se traže za obavljanje **visokih sudačkih službi** ili biti **pravnici priznati kao ugledni stručnjaci**.
  - ▶ Dodatno, kao što je utvrđeno Smjericama Odbora ministara:
    - kandidati moraju vladati aktivnim znanjem engleskog ili francuskog jezika, dvaju službenih jezika Suda
    - rodna zastupljenost kandidata mora biti uravnotežena: barem jedan kandidat svakog spola, osim ako je spol kandidata na listi podzastupljen na Sudu.
  - ▶ Među ostalim, vlade moraju pokazati da je njihov nacionalni postupak odabira kandidata bio pošten i transparentan (Rezolucija Skupštine 1646).
-

- ▶ Panel (u pisanom postupku ili na sastanku) odlučuje o tome može li se smatrati da kandidati ispunjavaju uvjete utvrđene člankom 21. stavkom 1. Konvencije.
- ▶ Ako je Panel uvjeren da svi kandidati ispunjavaju uvjete za odabir, prema opisu zadaće Panela, on o tome mora obavijestiti **vladu** bez dodatnih komentara. Ako Panel smatra da neki kandidati ne ispunjavaju uvjete, o tome također obavještava vladu uz naznaku razloga, a vlada može predložiti nove kandidate.
- ▶ Jednom kad vlada podnese listu Skupštini, Panel obavještava Skupštinu o svojem mišljenju o kandidatima koje je poslalo vladi.

Postupak izbora u Parlamentarnoj skupštini

- ▶ Kad od Panela primi mišljenje o tome ispunjavaju li predloženi kandidati uvjete propisane Konvencijom, vlada svoju listu kandidata treba podnijeti Skupštini. Lista se objavljuje na mrežnim stranicama Skupštine.
- ▶ Skupština će odbaciti listu kandidata ako nije provedeno odgovarajuće savjetovanje s Panelom.
- ▶ Kandidate prvo razmatra stručni **Odbor za izbor sudaca** Parlamentarne skupštine.
- ▶ Odbor ima 22 člana koje predlažu političke skupine u Skupštini.
- ▶ Sastanci tog Odbora zatvoreni su za javnost. Razmatranje se odvija u trima koracima:
  - informativni sastanak;
  - tridesetominutni razgovor sa svakim kandidatom;
  - rasprava i glasanje.
- ▶ Odbor poziva člana Panela, najčešće predsjednika, na pripremni sastanak kako bi obrazložio mišljenje Panela i odgovorio na možebitna pitanja.
- ▶ Taj **Odbor** glasa o kandidatu kojem želi dati prednost i o svojoj odluci obavještava plenarnu Skupštinu.
- ▶ Članovi **Skupštine** o izboru kandidata odlučuju tajnim glasanjem.

„Jeste li znali?

- ▶ Žene čine približno jednu trećinu sudaca Europskog suda za ljudska prava.
- ▶ Svi članovi Panela svoju dužnost obavljaju dobrovoljno.
- ▶ Sastav Panela mora biti geografski i rodno uravnotežen.
- ▶ Članovi Panela imenuju se na mandat u trajanju od tri godine koji se jednom može obnoviti.
- ▶ U razdoblju od srpnja 2017. do svibnja 2019. Panel se sastao četiri puta i razmotrilo 36 kandidata za imenovanje.
- ▶ U istom je razdoblju na liste kandidata uvršteno 41 % sudaca, 30 % sveučilišnih profesora, 19 % kandidata koji se bave odvjetništvom i 8 % ostalih kandidata (na primjer, visoko rangiranih državnih službenika koji imaju pravničku podlogu).

Ovaj kratki vodič je prvenstveno namijenjen onima koji su uključeni u odabir kandidata za izbor u službu suca Europskog suda za ljudska prava ili onima koje taj odabir profesionalno zanima. Sadržava informacije o ulozi Savjetodavnog panela i kriterijima na temelju kojih Panel tumači i primjenjuje dva općenito sročena uvjeta za odabir kandidata utvrđena člankom 21. stavkom 1. Europske konvencije o ljudskim pravima.

HR

www.coe.int

Vijeće Europe najveća je europska organizacija posvećena zaštiti ljudskih prava. Okuplja 47 država članica, uključujući sve članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava, ugovor osmišljen radi zaštite ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadzire provedbu Konvencije u državama članicama.

VIJEĆE EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE